

Universal Declaration of Human Rights - Themne

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Mashelō Ma Anjām ŋa Raru Ta Amari Ma Rawuni Kāpet

KAWASƏR ANKAN

Ɔwa ta salata kasəthne ayiki a komane anjām akāpet, ɔwa yi amari məthənanə a komane ŋa-e, ŋa yi angbeth ŋa rawankom, malompi, yi mathəfəl ka nōru.

Ɔwa, ka kala agbap yi kasay amari ma anjām akāpet ma po kara kadifəthane ake po ləsər tatemp ta anjām akāpet, ɔwa kə po kara ka raru are, pə yi nanra anjām akāpet manba nan rawankom ra kafəf, kataŋ edina, kəte ba rənes kəpa ye, anje ŋa tha yi mafela ma anjām akāpet thəŋ be nōru. Ɔwa ɔ fisa ti, kama a te gbəndar anjām rə tay o tay be mə yə ŋa an thənthone tə kəfumpər anje bət anjəsə mə thalər ŋa-e, ɔwa tasoma, a yi təkə bot ethə məkunkəla ŋa-e.

Ɔwa a yi təkə sakəthi akera ake der o der, təkə yə tathəf ta raru be təmanə. Ɔwa tasoma anjām ŋa tathəf be anj wopane ka raru, anj bot ka masekrane manj təkə beŋ kama anj gbasi ɔfu fəlen malane ma kasəŋ anjām akāpet amari akomane ŋa, ka ayiki yi to wuni kəpet ɔ yi-e, kəpa runinanj, yi bom ŋan a thənanə. Ɔwa anj beŋ təkə səkə ro di rawankom yi mayi makolo ma anjām akāpet.

Ɔwa rokəm kati be tathəf ate yi ka anjənki anje, təsəne kəpa, ta tə wopane rəkin yi tathəf ta raru tək sakəthi yi kəwop amari a komane anjām akāpet yi rawankom tanj.

Ɔwa anpo beŋ tə kəyi kasəthne amari ame yi rawankom are, ya yi anjolo ŋa masekrane ame.

Tasoma Akamathə ka Anjām ŋa Raru kə Thasa

Akera Ake kəpa :

Mashelō ma kasəŋ amari a komane anjām akāpet ame, ma yi ɔtəma wa wuni o wuni yi ka tathəf ta raru be kama wuni o wuni, agbap o gbap ka raru, ɔ yi təkə bot masekrane ame rə mera aləkə be, rə kəthəkəsə anjām akāpet kama anj səkə kayikis amari a komane anjām akāpet yi rawankom tanj ro di, kətəŋ ka anje yi ka tathəf ro kor yi anje yi ka tathəf təbranj. Kama anjām be ka raru anj wop masekrane ame. Ɔwa kama anj səthne, yi kəwop masekrane ame ketəŋ ka anjām ŋa tathəf yi ka anjənki anje yi kətəŋ ka anjām be manj kaman-e :

1. Anjəkəl atətəkə

A kom anjām akāpet be ŋa athənanə yi rawankom. Ɔwa anj ba məmari məthənanə. Ɔwa anj ba məfith yi təchemp. Chiyan, anj yi təkə gbasi anjkos ŋan mə kəpa ŋa təkə.

2. Anjəkəl beka mareŋ

Wuni o wuni ɔ ba mari ma rawankom, yi məmari a bot ka masekrane ame, kama a te say kə ta abənsə, mayi ma anjəder ŋəŋ, kəpa uwan duni thaləm wunibom, səthləm atənt manj fəf, anjdina manj tanj, thaləm kəpa anjgbap anj yi, təkə ate mə wop ka amera ŋəŋ, anjthəf ŋəŋ, thaləm anjənsə ɔ wur, tə mənə, ta ro a kom kə-o, yi mətəma ɔ-e. Rodi kati sə, a ye təkə yə kə agbay tə kəpa anjgbap anje rə yi, amari ɔ təma, thaləm mətəma ma anjthəf, thaləm anjgbap ɔwuni ɔ yi-e, thaləm kəpa anjthəf anje po chiya ka anjyethe ŋati, thaləm a tanj ŋi masheheke, anji ro ratha ka athəf aləm, thaləm anj baye ate ma yə ka anjyethe ŋate.

3. Anjəkəl beka məsas

Wuni o wuni ɔ ba amari ta aɲesəm ɲɔɲ, rawankom rɔɲ yi kafisɔs aɲesəm ɲɔɲ.

4. Aɲsəkəl beka maɲlə

A ye sɔ təkə wop wuni ratar, thalɔm kəyis kɔ məshekɛ. A ye sɔ təkə wop wuni, kəthila atar dɔ rɔɲ o rɔɲ. Kəthila aɲfəm ka ratar a yi təkə gbɛɲe ki.

5. Aɲsəkəl beka tamath

A ye təkə thalər, kəsəmpar, thalɔm kəgbalo wuni ka aɲfəsɔ rəkɔm.

6. Aɲsəkəl beka tamthurukin

Wuni o wuni ɔ ba amari mɔɲ a yi təkə sɔɲ kɔ kətanɲanɛ ka aɲthɔ-e.

7. Aɲsəkəl beka tamthəderɔɲ

Aɲfəm akəpet a thənanɛ teri ro der ka aɲthɔ. ɔwa aɲ ba amari ma kama aɲthɔ aɲ gbəpər ɲa. ɔwa aɲ ba amari ma kama aɲthɔ aɲ bum ɲa kəwur ka aɲe mə yɔ ɲa aɲgbay; ta aɲe məshim məsekrane amɛ, thalɔ m təkə yɔ aɲfəm alɔm aɲ ləsər məsekrane amɛ.

8. Aɲsəkəl beka tamthəresas

Wuni o wuni ɔ ba amari kama a thonkane kɔ ta bepi wuni o wuni ɔ kathi kɔ amari mɔɲ ka rəwuni kəpet kətanɲanɛ ka aɲ thɔ.

9. Aɲsəkəl beka tamthəreɲanle

A ye təkə barkar wuni ka aɲfəsɔ. A ye təkə bot kɔ der ɔfenanɛ thalɔm kəfitha kɔ rathɔf atel ka ma te mə yema.

10. Aɲsəkəl beka tɔfɔt

A yi təkə sɔɲ wuni o wuni aɲfɛrɛ a thənanɛ sua kɔ eləɲs ka aɲbare ɲa aɲthonkas gberkethe mə te yɔ aɲgbay ka kəgbəngbən amari mɔɲ yi aɲgbəthe ɲɔɲ, yi maləs thalɔm taləs a pa tɔ yɔ-e.

11. Aɲsəkəl beka tɔfɔt ɲin

1. ɔwa wuni o wuni a po bot ka aɲbare ɲa aɲthonkas be ta maləs a pa mə yɔ-e, a ye təkə gbasi kəpa atɛ a lɔm kəpa tɔ yu-e tətɛɲ, haɲ thas a po gbəngbɛɲ yi kəlɔfthi ləfthi. ɔwa a sɔɲ kɔ aɲfɛrɛ ɲa kəthonka kama ɔ kəthineka atɛ a dɛɲ kɔ. ɔwa thas a bəp kəpa atɛ a l m tətɛɲ yenka ma wop kɔ tɛn.

2. ɔwa a ye təkəwop wuni ka aɲthɔ ka maləs amɛ pəyi ɔ bote ri mata mɔɲ, pə ka aɲthɔ ɲa aɲthɔf ɲɔɲ-o, thalɔm aɲthɔf atel ka alɔkɔ a yɔ maləs mati-e. ɔwa a ye təkə thalər wuni pə thas mə to a bot təkəthalər wuni məshim aɲthɔ ka aɲlɔkɔ ɔ shim aɲthɔ-ɔ.

12. Aɲsəkəl beka tɔfɔt marɔɲ

A ye təkə bot kəsəɲ ka aɲgbundu, aɲbɔnshɔ, məyira thalɔm atɛ mə gbal, ɔwa kəsambos ayiki tɔɲ yi aɲes ɲɔ aɲinɔ. ɔwa wuni o wuni ba amari ma ka yɔ aɲthɔ aɲ chima kɔ ka aɲe mə bot kɔ kəsəɲ-e.

13. Aɲsəkəl beka tɔfɔt məsas

1. Wuni o wuni ɔ ba rawankom ra kakɔnɛ ro ɔ yema yi kəbot məyira mɔɲ ro ɔ yema-e ra thɔf o thɔf.

2. ɔwa wuni o wani ɔ ba amari ma katey hali ro a kom kɔ-e təkə kɔnɛ ro ɔ yema-e, thalɔm kəkalanɛ ro ɔ wur-e.

14. *Aṣṣākāl beka tǎfǎt maṅle*

1. *Wuni o wuni ɔ ba amari ma kaḡbuke ɔ kɔ mankne ra aṭṭaḡ alɔm, kama a te dif kɔ.*

2. *Ɔwa a ye tɔkɔ nɔy kɔ amari ame ta salata ɛfɔ ɛyay yay, thalɔm rɔ tɔtɔk tɔlɔm tɔ wɔŋ rapɔlitikis, thalɔm tɔtɔk te lɔsɔr mathank ma Aḡyunayted Neshɔn.*

15. *Aṣṣākāl baka tǎfǎt tamath*

1. *Wuni o wuni ɔ ba amari tɔkɔ yira ka aṭṭaḡ ḡṇṇ.*

2. *Ɔwa wuni ɔ baye mari tɔkɔ kathi ɔkos kɔŋ amari ma kayi ukin ka aṭṭaḡ ḡṇṇ, thalɔm kɔbent kɔ kama ɔ te shinkar kayi ukin ka aṭṭaḡ ɔ te yema.*

16. *Aṣṣākāl baka tǎfǎt tamthrukin*

1. *Aṅḡam aruni yi aṅḡam abom po tɛna-e, aṅ ba mari tɔkɔ nantane mɔ to aṅ yema-e; tɔkɔ te kɔlene ta abɔnshɔ, aṭṭaḡ, thalɔm aṅdina kama aṅ tɔpi tɔlek taṅ.*

2. *Ɔwa a ye tɔkɔ nɔt wuni kɔ kɔne bala ka ɔwe ɔ te yema. Aṅe mɔnantane-e, aṅ yi tɔkɔ beṅ ka mayema maṅ.*

3. *Ɔwa ma pɔyi ralek ra mayira ra yi kaboth ka akɔlɔŋ kɔlɔŋ ka mayirane-e, aṅ ka akɔlɔŋ be yi ka aṭṭaḡ, a yi tɔkɔ bum ḡa dɔ roṅ o roṅ maṅ yema yaṭṭa-e.*

17. *Aṣṣākāl baka tǎfǎt tamthaderɔŋ*

1. *Wuni o wuni ɔ ba amari tɔkɔ ba aken kɔŋ kɔn son. Ɔwa ɔ ḡbɔli sɔ kal ba aken yi aḡam alɔmṅ.*

2. *Ɔwa wuni ɔ baye mari tɔkɔ kathi kɔ ki ra fɔsɔ rɔkom.*

18. *Aṣṣākāl beka tǎfǎt tamthresas*

Wuni o wuni ɔ ba amari ma rawankom ra katɔmtɔmne to ɔ yema, ɛnane yɔŋ yi aṅdina ɔ yema wop-e. Wa ɔ ba amari ma kashinkar aṅdina ɔ yema, yi malane mɔŋ. Ɔwa ɔ ba rawankom ra kɔthɔksa, kabathɔ, katanḡe yi kɔthɔksa malane mɔŋ pɔyi kɔŋ son-o, ka akɔlɔŋ kɔlɔŋ yi aḡam alɔm-o, der ɔḡberkethe-o, thalɔm ka aṅ ḡbundu ḡṇṇ.

19. *Aṣṣākāl beka tǎfǎt tamthreṅanle*

Wuni o wuni ɔ ba rawankom ra ate ɔ tɔma yi kaḡḡ ate ɔ yema-e. Ɔwa rawankom are ɔ ba ri tɔkɔ bɔt ate ɔ nane kɔ tɔ bot kɔ kɔ sɔŋ yi kɔthens, thalɔm kɔsakathi tɔra yi ɛtɔmtɔmne dɔ roṅ o roṅ kɔ tɔkɔlene ro ɔ yi-e.

20. *Aṣṣākāl beka kaḡba*

1. *Wuni o wuni ɔ ba amari ma kawop mɔḡbane mɔthɔḡal yi kɔkulune aṅe ɔ yema-e.*

2. *A ye tɔkɔ fɔsar wuni kama ɔ kɔkulune ka ate ɔ te yema-e.*

21. *Aṣṣākāl beka kaḡba ḡin*

1. *Wuni o wuni ɔ ba amari ma kaḡbasi aḡbap ka aṅkwament ḡa aṭṭaḡ ḡṇṇ, kɔtḡḡ ka kɔŋṇ ḡben thalɔm ka ɔwe ɔ thithe.*

2. *Aṅkwament aṅ yi tɔkɔtḡane ate aṅḡem aṅ yema-e. Ɔwa mayema ame aṅ tɔ tɔrine ḡa ka katente thith aṅe aṅ yema-e, ka aṅḡbundu. Ɔwa a ye tɔkɔ penshane amari ma wuni o wuni po bɔk tɔki thith wuni-e, kama ɔ thith ɔwe ɔ yema ɔ tɔma ta atɔŋ.*

3. [Missing?]

22. *Anṣəkəl beka kəgba marəŋ*

Ɔwa ma pəyi wuni o wuni ɔ yi kətəŋ ka anjəm akəpet-e, ɔ ba amari ma kamarane kə kama pəfisa kə kətəŋ ka emar ya anjəhof, emar ya tathəf tətəl, kətəŋane ka mə to ɔ gbəli təma ukolo yi yiki kətəŋ ka ankos nən.

23. *Anṣəkəl beka kəgba esas*

1. Ɔwa wuni o wuni ɔ ba amari ma kaworək mapanth, rawankom ra kathith kə rəmapanth yi ka ɔlompi wati kama ate penshane kəsəŋ wuni mapanth.

2. Ɔwa wuni o wuni ɔ yi təkə ba aram athənanə bepi an yə məpath məthənanə kəte tə agbay.

3. A yi təkə ram wuni o wuni aram afinə mə gbəli sən kə ayiki tən ka ralek rən yi kəmar matay mələm ɔ yi təkə yə ka akələŋ kələŋ ɔyi-e.

4. Wuni o wuni ɔ ba amari təkə kulunə, thələm kətəpi anənki mə chima kə kama ɔ səthə aram afinə ka mapanth mə worək-e.

24. *Anṣəkəl beka kəgba manlə*

Wuni o wuni ɔ ba amari ma kafothanə kəwur kayə mapanth to ɔ yema. Ɔwa ɔ ba amari ma kasən kə aləkə mə fothanə aləkə o ləkə.

25. *Anṣəkəl beka kəgba tamath*

1. Wuni o wuni ɔ ba amari ma kayi uyenki məder, yi kabər kən. Ɔwa an yi təkə ba edi ebeki, eyet ewən, anjeth kayi, təl ebeki, emar ya anjəhof. Ɔwa ɔ yi təkə səthə amar ka anləkə mə te yi rə məpanth-e, thələm utuy, bepi ɔ səkə ulopane, thələm kəsəkə ubora, ubaki, ɔwa səthələm ma mə tə sə gbəli worək ka anjəthe nən.

2. Ankomra yi anjəth be a yi təkə sən nə məmari məthəkən. Anjəth ane ma kom ka ka te tha nantane yinka te tha nantaneŋ, a yi təkə sən nə emar ethənanə.

26. *Anṣəkəl beka kəgba tamthurukin*

1. Uwath O wath ɔba amari ma k ayəkə ɔkaran A yi təkə yə wath o wath ɔ pon ka karən ka ataranthe təfəth. Kere kathəkəs tətəl yi kakarən kəboli rəkəm a yi təkə sən ki ka anjəth ane gbəli thəkəs yi kakarən kati.

2. Ɔwa kakarən a yi təkə yə ki kama kə gbəli mar ɔwuni kama ɔ kə rodi, tə kabər ayiki tən yi rawankom rən. Ɔwa kəyi təkə gbəli kara kə kəsəthranə emera, kamuyane, kə kara rəyathki kətəŋ ka ta bona ta araru, anjəm akəpet, edina egbaske gbaske, ɔwa yi kə kara məthəfəl mə to Anyunated Neshon an yema-e.

3. Ankomra an ba amari ma kathith ko kə karən kan yema anjəth nən an karən-e.

27. *Anṣəkəl beka kəgba tamthəderən*

1. Ɔwa wuni o wuni ɔba amari ma katən makur ma anjəm nən ame ɔ yema-e, yi ka akələŋ kələŋ ɔ yi-e. Ɔ yi təkə yanthene matay ame, ɔwa ɔ yi təkə mar kama mə kə ro di ka məyeŋ.

2. Wuni o wuni ɔ ba amari ma kəbum mayi, mayet ame ɔ bempa yi atafa ate kənən ɔ gbal-e.

28. *Anṣəkəl beka kəgba tamthresas*

Ɔwa wuni o wuni ɔ ba amari ma katənane ane ɔ yema pəyi ka anjəhof nən rəkor-o, thəəm rə təthof tətəl ro mə gbəli səthə anjere nə ka səthə matay ame be a gbal ka masekrane ame ka rawankom rən kəyankən.

29. Aḡsəkəl beka kəgba tamthreṇaḡle

- 1. Ɔwa wuni o wuni ɔ ba aḡbethe ḡa təkə mar akələḡ kələḡ ɔ səthə rawankom be ɔ po teḡa yi kəwur ḡaḡieḡ.*
- 2. Ɔwa hali ma apa wuni o wuni ɔ ba amari yi rawankomrəḡ, ta tara ti kəpa ɔ yi ro ratha ka a ḡthə. Ɔwa ɔ yi təkə yikis amari yi rawankom ra aḡkos ḡḡḡ. Ɔwa ɔ aḡfəm ḡa rawankom.*
- 3. Ɔwa amari ame yi rawankom are, e səḡ ye wuni mari təkə te taḡane mabotəs ma Aḡyunayted Neshən.*

30. Aḡsəkəl beka kəgba təfət

Ɔwa ate yi ka masekrane ame be, a ye təkə gbasi ti təkə səmpar aḡthəf, wuni o wuni, thabəm anənki ḡa aḡfəm, thabəm təkə kasara amari yi rawankom yi ka masekrane ame.
